

השוואת אידיאולוגיית תפקידי מגדר ודימוי גוף בין טרנסג'נדרים וסיסג'נדרים

Comparing gender ideology and body image among transgenders and cisgenders

כרמל טובל

עבודה זו מוגשת כחלק מהדרישות לשם קבלת תואר מוסמך בחוג לקרימינולוגיה במכללה

האקדמית אשקלון

תשפ"ד

אשקלון

השוואת אידיאולוגיית תפקידי מגדר ודימוי גוף בין טרנסג'נדרים וסיסג'נדרים

Comparing gender ideology and body image among transgenders and cisgenders

כרמל טובל

עבודה זו מוגשת כחלק מהדרישות לשם קבלת תואר מוסמך בחוג לקרימינולוגיה במכללה

האקדמית אשקלון

תשפ"ד

אשקלון

עבודה זו נעשתה בהנחיתו של פרופ' פנחס דנון, מנהל אגף הפסיכיאטריה - המרכז הרפואי הרצוג
ירושלים.

המחלקה לקרימינולוגיה

המכללה האקדמית אשקלון

תודות

"נשמתו של העולם ניזונה מאושרם של בני האדם. וגם מן העצב, מן הקינאה ומצרות העין. חובתו האמיתית היחידה של האדם היא להגשים את ייעודו. כל הדברים אינם אלא אחד. וכשאתה רוצה משהו, היקום כולו נחלץ לעזרתך כדי שתגשים את המשאלה שלך".
(האלכימאי- פאולו קואלו)

אחרי העבודה הקשה, התהליך הארוך, רגעי השבר וגם רגעי השמחה והלמידה המעמיקה והמעשירה, הגיע הזמן לעצור לרגע ולהוקיר תודה לכל אלו שבלעדיהם התזה לא הייתה גמורה, לכל אותם אנשים שהיקום שלח לי שיהיו לי לעזרה.

בראש ובראשונה למנחה שלי- פרופ' פנחס דנון, על שעות רבות של עבודה יחדיו, על שלא ויתרת עלי גם ברגעים שהייתי על סף ייאוש, על שבאמת האמת בי ובכל סוגייה ובכל קושי, הצלחת למצוא את המילים לעודד ולהרים אותי, תודה שהיית שם לדחוף אותי בדרך להצלחה, סייעת לי בכל, לא רק בתזה אלא בכל התואר ועל כך אני חווה לך תודה ענקית והערכה אין סופית.

"והם יהיו לי כנפיים, בתוך המסע
פנס להאיר כשהשמש תשקע
כי חברים זה הבית, לשוב חזרה
גם מדרך רחוקה
והם יהיו לי המים, בלב המדבר
חיוך מנחם אם הלב שוב נשבר
החברים זה הבית, כמו משפחה
פינה בטוחה"

(מתוך השיר – "חברים"- יגאל אושרי, 2024)

תודתי השנייה מוקדשת לחברים שלי (ענבל, אלחנן, אורלי, עומר, ליזה, דנור, קסם, נטליה, דוד, אילנה, שובל, סימה, שחר, אנאל, אמיר, יואב, יעל ועוד רבים וטובים) שהיו שם איתי לאורך כל הדרך, ידעו להעלות חיוך, לתמוך, להבין, לקבל, לעודד, לפרגן, לייעץ, להעשיר, לחבק, ללוות, לסייע

נפשית ומנטלית ובעיקר להמשיך ולדחוף. תודה על שהייתם שם, כל אחד ברגע שלו, כאשר פניתי אליכם לעזרה או כאשר רציתי לשתף ולפרוק. חוויה של כתיבת תזה היא לא פשוטה, זה לא תהליך קל, זה תהליך שלוקח לא מעט זמן, אז תודה שלא איבדתם תקווה, על מפגשי למידה, על אווירה לימודית ופשוט על חברות אמת. אתם נצורים אצלי בלב, ובלעדיכם לא הייתי אני.

תודתי השלישית מוקדשת לארגונים מעברים וחוש"ן, קבוצת בריאוטרנס, הבית הפתוח וכלל חבריי ומכרי מהקהילה הגאה שסייעו לי להגיע אל אוכלוסיית המחקר, עזרו גם ברמה האישית להבנה מעמיקה יותר על עולמם וקיבלו אותי ואת המחקר בזרועות פתוחות וסייעו לי רבות. מעריכה מאוד את פועלכם ואת קיומכם בעולם. תודתי שמורה גם עבור כלל הנבדקים והנבדקות שתרמו מזמנם וענו על שאלוני המחקר. אין הדבר מובן מאליו- תודה!

תודתי האחרונה מוקדשת למשפחתי. תודה על הסיוע, על האמונה, על זה שהייתם לי תמיד מודל לחיקוי ושעמדתם לצידי לאורך המסע הזה.

תוכן עניינים

א	תקציר
1	מבוא
2	רקע תיאורטי
2	מין ומגדר
3	טרנסג'נדריות
4	אידיאולוגיית תפקידי מגדר ופמיניזם
6	דימוי גוף
6	רציונל המחקר ומטרותיו
7	השערות מחקר
8	שיטה
8	נבדקים
9	רמת דתיות והשכלה
9	מצב משפחתי
10	ארץ לידה
10	כלים
11	הליך
11	ממצאים
11	הצגת נתוני המחקר
14	ניתוחי המשך
16	דיון
19	מחקרי המשך
20	מגבלות המחקר
20	סוגיות אתיות
21	מקורות
30	נספחים
i	Summary

רשימת לוחות וטבלאות

- טבלה מס' 1- התפלגות גיל ע"פ שיוך לקבוצות המחקר 8
- טבלה מס' 2- התפלגות רמות דתיות ע"פ חלוקת קבוצות המחקר 9
- טבלה מס' 3- התפלגויות מצב משפחתי ע"פ חלוקת קבוצות המחקר 9
- טבלה 4- ממוצעים וסטיות תקן של אידיאולוגיית תפקידי מגדר בשלוש קבוצות המחקר, כולל השוואה בין ממוצעי הקבוצות. 12
- טבלה 5- ממוצעים וסטיות תקן של דימוי גוף בשלוש קבוצות המחקר, כולל השוואה בין ממוצעי הקבוצות 13

תקציר

המחקר הנוכחי בדק האם חוסר ההתאמה בין מין למגדר בקרב גברים טרנסג'נדרים בישראל משפיע על תפיסת עולם הפנימי כפי שמתבטא באידיאולוגיית תפקידי מגדר (השקפות פמיניסטיות חופשיות או מסורתיות-שמרניות) ועל תפיסת דימוי הגוף שלהם. המשתתפים מילאו שני שאלונים-שאלון אידיאולוגיית תפקידי מגדר ושאלון דימוי גוף. לאחר מכן, נערכו שלושה מבחנים סטטיסטיים לבחינת הבדלים בין הקבוצות ובחינת מתאמים. במחקר הנוכחי נדגמו 41 גברים סיסג'נדרים, 47 נשים סיסג'נדריות ו-42 גברים טרנסג'נדרים (סה"כ 130).

השערת המחקר הראשונה הייתה כי ימצא הבדל בין שלוש קבוצות המחקר ברמת אידיאולוגיית תפקידי המגדר, כך שבקרב גברים סיסג'נדרים תימצא אידיאולוגיית תפקידי מגדר מסורתית יותר, נשים סיסג'נדריות יהיו בעלות אידיאולוגיה פמיניסטית גבוהה וגברים טרנסג'נדרים יהיו בטווח ויציגו רמת אידיאולוגיה פמיניסטית גבוהה בדומה לנשים סיסג'נדריות.

השערת המחקר השנייה הייתה כי דימוי הגוף של גברים טרנסג'נדרים יהיה שלילי יותר מדימוי הגוף של גברים סיסג'נדרים אך חיובי משל נשים סיסג'נדריות.

השערת המחקר השלישית הייתה כי ימצא קשר בין אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית לדימוי גוף כך שמי שיש לו אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית גבוהה יותר יציג דימוי גוף חיובי יותר ולהיפך, בין אם מדובר בגברים סיסג'נדרים, גברים טרנסג'נדרים או נשים סיסג'נדריות.

על אף סקירת הספרות הרחבה, השערות המחקר לא אוששו באופן מלא, הסיבות לכך יכולות להיות רבות ומגוונות הקשורות בין היתר הן לאופי וכמות משתתפי המחקר, כאשר אחת מהסיבות יכולה להיות רמת הדתיות השונה בין שלוש קבוצות המחקר.

ממצאי המחקר הנוכחי, בין אם הופרכו ובין אם אוששו באופן חלקי, מציגים תמונה מורכבת על אופי האדם ועל התייחסותו לעולמו הפנימי. כמו כן, נמצא כי עולמם הפנימי של גברים טרנסג'נדרים מושפע יותר מהמגדר עימו הם מזוהים מאשר ממין הלידה, ממצא זה חשוב ורלוונטי עבור אנשי מקצוע המטפלים באוכלוסייה זו, אנשים אשר עובדים עם אוכלוסייה זו ולאנשי חינוך הקשורים לאוכלוסייה זו ולאוכלוסייה הסיסג'נדרית.

מחקר זה בא לבחון את ההבדלים בין נשים סיסגינדריות, גברים סיסגינדרים וגברים טרנסגינדרים במדדים של דימוי גוף ואידיאולוגיית תפקידי מגדר. המין הביולוגי מתייחס לאיברי הרבייה בעת הלידה (Pallier et al., 2022) ואילו מגדר מתייחס להגדרה חברתית ולתחושת ההשתייכות האישית של האדם (Westbrook & Schilt, 2014). ההגדרה הרווחת כיום היא בין סיסגינדרים-אנשים אשר מינם הביולוגי תואם את המגדר עימו הם מזוהים, לבין טרנסגינדרים-אנשים אשר מינם הביולוגי שונה מהמגדר עימו הם מזוהים (Hammack et al., 2022).

מחקרים דנים בשאלה האם סטריאוטיפים ונורמות מגדריות הם אלו המעצבים את האופן בו גברים ונשים חושבים על נושאים מסוימים, וכי הבדלים הנוגעים למגדר הם הבסיס לשוני, או שמא מדובר על ההבדלים בין המינים אשר הם אלו האחראיים להבדלים (Bloodhart & Swim, 2020), אלו המתנגדים לכך שמגדר הוא נוזל, טוענים כי מין הוא זה שקובע את המגדר ולכן הוא זה שצריך לעמוד במרכז ולהוות בסיס לקביעת מדיניות (Morgenroth & Ryan, 2021). לאור המחלוקת בספרות, כפי שהוצג במחקרו של פאוסטו סטרלינג (Fausto-Sterling, 2019) בנוגע לתרומתם היחסית הן של מין והן של מגדר על הזהות של הפרט, מטרת המחקר היא לבחון האם גברים טרנסגינדרים דומים באופן תפיסתם את אידיאולוגיית תפקידי המגדר ואת דימוי גופם לאופן בו גברים סיסגינדרים תופסים אותו או שהם דומים יותר לנשים סיסגינדריות. תרומתו העתידית של מחקר זה היא בקידום קהילת הטרנסגינדרים בישראל, צמצום הסטיגמה אודותיהם ותקווה כי מחקר זה ישמש קרקע לתוכניות התערבויות חינוכיות שמטרתן למנוע קורבנות בקרב הקהילה הטרנסגינדרית, שכן בני נוער מקהילה זו נוטה לחוות אירועים של אלימות, תקיפות מיניות בשכיחות גבוהה יותר מקהילת הסיסגינדרים דבר אשר פוגע בבריאותם הכללית בהמשך החיים (Grannis et al., 2021; Romanelli et al., 2023) והם מתמודדים עם סטיגמה חברתית המשפיעה גם היא על בריאותם לרעה (Garro et al., 2022).

מטרות המחקר נבדקו באמצעות שאלון אינטרנטי שהכיל שני שאלונים מרכזיים- שאלון אודות דימוי גוף ושאלון אודות אידיאולוגיית תפקידי מגדר. השאלון הופץ בקבוצות ייעודיות ותוצאות השאלונים חולקו לשלוש קבוצות המחקר- גברים טרנסגינדרים, גברים סיסגינדרים ונשים סיסגינדריות.

מין ומגדר

לאדם יש מין ביולוגי אליו הוא משתייך מרגע לידתו. המונח הינו אבחנה דיכוטומית בסקירה זו, והסיווג מוקצה בלידה בהתאם לאברי המין החיצוניים והגמטות של התינוק שנולד (Pallier et al., 2022). כאשר מתייחסים למונח "מין" מתייחסים להבדלים האנטומיים והפיזיולוגיים בין זכר לנקבה (Case, 1995) בין אם ההתייחסות היא להבדלים הנראים חיצונית או הבדלים פנימיים כדוגמת איברי המין הגונאדיים (פנימיים- רחם, אשכים). בבני אדם ישנם 22 זוגות כרומוזומים אוטוזומליים וזוג של כרומוזומי מין (Pallier et al., 2022) הקביעה האם העובר הינו זכר או נקבה תלויה בשאלה האם כרומוזום Y קיים בכרומוזומי המין. כאשר כרומוזום Y קיים בגנים של העובר, העובר יפתח אשכים אשר במהלך ההתפתחות העוברית יפיקו כמות גבוהה של הורמונים זכריים כש אחד מהם הינו טסטוסטרון, הורמון זה ישפיע על התפתחותו של העובר כזכר. במידה וכרומוזום Y אינו קיים, אלא קיימים שני כרומוזומי X, אזי העובר יפתח כנקבה (Kimura, 1992).

הבדלים בין זכרים לנקבות אינם נשארים רק בגדר הבדלים ביולוגיים אלא אף משפיעים ברמה הנירוביולוגית. כך טוען בארון כהן (Baron-Cohen, 2003 בתוך: Lawrence, 2006), כי זכרים מתאפיינים בחשיבה אובססיבית וצרה ואילו נקבות נוטות לחשוב בצורה רחבה תוך התחשבות ויצירת איזון. כמו כן, מחקרים הראו כי קיימים הבדלים בין שני המינים בתגובה של מערכת החיסון, כך נקבות מציגות יעילות בתגובת מערכת החיסון בהשוואה לזכרים (Green et al., 1994; Mitchell, 1999). במחקרם של בייזל ואחרים (Beisel et al., 2023), נמצא כי נקבות הן בעלות אחוז גבוה יותר של תאי B חיוביים ל- IRF5 (Interferon regulatory factor 5) בהשוואה לאחוזם בקרב זכרים, ומחקרם אף מראה כי אחוז המוטציות אשר עוברות מהאב גבוה מאחוז המוטציות המועברות מהאם.

בהשוואה למין אשר נקבע גנטית ולא ניתן לשנותו, המגדר נקבע על ידי החברה בה האדם חי (Westbrook & Schilt, 2014). מגיל צעיר החברה מלמדת את הילדים אודות תפקידי המגדר השונים בהתאם למינם הביולוגי ובהתאם לנורמות המקובלות בחברה באותה העת. מילדות בנות מצופה להיות עדינות, ללבוש בגדים בצבעי פסטל ואין זה חריג כי הן תלבשנה חצאיות ושמלות. מילדים מצופה כי ישחקו באקדחים ומכוניות, יהיו שובבים ואגרסיביים ובעתיד מצופה כי הם ידאגו לביתם ברמה הטכנית, כמו למשל, לתקן דברים שהתקלקלו (Case, 1995; Larsen & Long, 2010; Peake, 2010; Sabala & Gopal, 2010).

המגדר משפיע על אופן התפקוד בחברה מסוימת, וזה בתורו משפיע גם על היכולת להתפרנס במקומות מסוימים בעולם, כך עולה מתוך המאמר של רוג'לטי (Rojhelati, 2023), אשר הראה כי נשים כורדיסטניות מועסקות פחות מאשר גברים כורדיסטנים. אך מין ומגדר אינם בהכרח קשורים אחד בשני, כך שאדם יכול להיוולד במין מסוים אך להתנהג בצורה מגדרית שאינה תואמת את מינו הביולוגי (עמית ובאום, 2009). בסוף המאה הקודמת ננטשה ההבחנה המוקדמת בנוגע למגדר שנשענה על ההבחנה הביולוגית של המין, ובמקומה הודגשה הגישה הסובייקטיבית בה הפרט מגדיר על פי תחושתו וחוויותיו האינדיבידואליות את מגדרו (Peake, 2010). כמו כן, הזהות המגדרית של האדם היא חלק מורכב המשלב בתוכו מספר רבדים והיא חלק מהתפיסה העצמית הכוללת שלו (Smith & Smith., 2016). לגבי זהות מגדרית ההבחנה הנפוצה היא בין זהות סיסגינדריית-מין תואם מגדר, לבין זהות טרנסית – מין אינו תואם מגדר (Hammack et al., 2022).

טרנסגינדריות

טרנסגינדריות מוגדרת כחוסר הלימה בין המין הביולוגי בו הפרט נולד לבין תחושת הזהות המגדרית בה אדם חש עצמו (Gates, 2011). הזהות המגדרית חורגת מהאמונות, הציפיות הנורמטיביות והמוסכמות החברתיות הקשורות למין הביולוגי שלהם (American Psychological Association, 2014). מחקר מטא אנליזה (Arcelus et al., 2015) מצא כי בקרב 100,000 איש ישנם בממוצע כ-4.6 טרנסגינדרים (6.8 טרנסגינדריות ו-2.6 טרנסגינדרים).

הפער בין המין הביולוגי לבין הזהות המגדרית הוביל לשתי קטגוריות- גבר טרנסגינדר ואישה טרנסגינדריית. גבר טרנסגינדר הוא מי שמינו הביולוגי הוא נקבה אך מזדהה כגבר, אישה טרנסגינדריית היא מי שמינה הביולוגי הוא זכר אך מזדהה כאישה (American Psychological Association, 2023). גבר טרנסגינדר שנולד כנקבה נהוג לכנות בקיצור (female to male) FTM או טרנס, ואישה טרנסגינדריית שנולדה כזכר נהוג לכנות בקיצור (male to female) MTF או טרנסית (ברשטלינג, 2012). חוסר ההתאמה ושביעות הרצון בין המין הביולוגי למגדר עימו מזוהה האדם נכנס לקטגוריה של הפרעה בזהות המגדרית במדריך האבחנות הפסיכיאטרי ב-1980 (Drescher, 2010) מאז המונח שונה לדיספוריה מגדרית. במחקר שנערך באנגליה (Romanelli et al., 2023) נמצא כי באנגליה כ-0.5% מכלל האוכלוסייה מגדירה את עצמה כבעלת זהות מגדרית שונה מהמין אשר אליו היא משתייכת. במחקר, אוכלוסייה זו אף נטתה לדווח על בריאותה הכללית כ- "לא טובה" לעיתים תכופות יותר מאשר האוכלוסייה הסיסגינדריית.

כיום ישנם ניסיונות לצמצם את פערי הידע והפגיעה באוכלוסיית הטרנסג'נדרים (Tellier, 2022) ולהבין את ההשפעה שיש לפעולות חברתיות במסגרת ניסיון הבנת הצרכים של האוכלוסייה (Guimaoutdinov & Tram, 2022; McGuire et al., 2022).

הבנת החוויה הטרנסג'נדרית מאפשרת הזדמנות לנוע מעבר למונחים הבינאריים הקיימים בנוגע למין ומגדר (Sonali, 2022). מחקרים אף הראו כי ישנו בסיס נייורוביולוגי תואם מגדר אצל אנשים טרנסג'נדרים (Zhou et al., 1995). למרות זאת, אנשים טרנסג'נדרים סובלים משיעורים גבוהים של אפליה (Meyer, 2003) וממעשי אלימות אשר נבעו ספציפית על רקע זהותם המגדרית (Smith & Smith., 2016). ניתן לדמות את היחס לאוכלוסיית הטרנסג'נדרים לאפליה שחוו נשים בעבר (Collins, 2001; Rampton, 2015).

אידיאולוגיית תפקידי מגדר ופמיניזם

אידיאולוגיות תפקידי מגדר, משקפות האם מקבלים או לא מקבלים את ההפרדה הבינארית בין התפקיד במשפחה לבין התפקיד בעבודה על פי מגדר. כמו כן, אידיאולוגיות אלה משקפות גם האם מקבלים או לא מקבלים את ההיררכיה המגדרית שנובעת מהפרדה זו (Saguy et al., 2021). ניתן להגיד כי אידיאולוגיית תפקידי מגדר באה לידי ביטוי בתפיסה של אמונה בתפקידים מגדריים ובעמדות שגברים ונשים עוקבים אחריהם, כך למשל בפקיסטן ההבדלים בין נשים לגברים נובעים בהבדלים הפיזיים, נפשיים ובאינטראקציות החברתיות בין שני המגדרים, שנקבעו על ידי הערכים המסורתיים של החברה, אצל גברים הצפייה היא לחשיבה אינסטרומנטלית ואילו אצל נשים הצפייה היא למשל ליכולת ביטוי מילולית גבוהה יותר (Wu et al., 2023).

מחקרם של ראשיד ואחרים (Rashid et al., 2023) הראה כי אנשים עם ערכים מסורתיים גבוהים יותר היו שמרנים יותר כלפי פמיניזם ושוויון מגדרי בהשוואה לליברליים, כמו כן, מסורתיות ושוויוניות הם שני המודלים המרכזיים באידיאולוגיית תפקידי המגדר, המסורת קובעת שגברים אמורים לעבוד כדי לספק את הצרכים הבסיסיים ואת המשאבים הכלכליים של הבית, בעוד נשים אמורות לטפל בבית ובילדים, אידיאולוגיה שוויונית מעניקה לשני המינים חובות שוות בתחום החינוך והטיפול בבית, המסורת מספקת מודל שבו לשני המינים יש תפקידים משלימים בחברה, הגבר בעל תפקיד דומיננטי מחוץ לבית ואילו לאישה תפקיד דומיננטי בתוך הבית והאחריות לטפל בילדים.

הפמיניזם קרא תיגר על אידיאולוגיית תפקידי המגדר המסורתיים (Rampton, 2015), הפמיניזם מוגדר כ"תנועה למתן שוויון זכויות לנשים" (אבן שושן, 2003 ע"מ 1495). בסוף המאה

ה-19 התגבשה תנועה ברורה המורכבת ברובה מנשים, שמטרתה הייתה שוויון זכויות עבור נשים (Collins, 2001 ; Rampton, 2015). הגל הראשון היה בסוף המאה ה-19, תחילת המאה ה-20 בסביבה העירונית. בתקופה זו לנשים לא היו זכויות, המטרה הייתה לפתוח הזדמנויות לנשים-הן מבחינת תעסוקה והן מבחינה פוליטית (עמית ובאום, 2009; רוזנבלוט, 2009). הגל השני התחיל בשנות ה-60 ועד שנות ה-90 של המאה ה-20, גל זה התפתח בשל המודעות העצמית הגוברת של קבוצות המיעוט ברחבי העולם כנגד הפרת זכויות האזרח. המטרה העיקרית הייתה בהעברת תיקון לחוקה המבטיחה שוויון חברתי בלי קשר למין. בשלב זה החלו במחאות כנגד תחרות יופי תחת הטענה כי התחרות משפילה נשים והופכת אותם לאובייקט של יופי הנשלט על ידי גברים. הגל השלישי החל באמצע שנות ה-90 של המאה ה-20. גל זה שם דגש על נשיות כחלק מהאישה ולא כחלק מאובייקט של הגבר. הפמיניזם עבר תנודות רבות עד אשר הפך לעקרון של תנועה מוגדרת, אשר פועלת על פי אידיאולוגיה ברורה. עיקרה של אידיאולוגיה זו הינה שוויון זכויות לנשים בכל התחומים. גברים התנגדו לגלים הפמיניסטים אשר קראו לשינוי בתפקידי המגדר המסורתיים היות והם הורידו מכוחם וממעמדם (Rampton, 2015).

בזכות הגלים של התנועה הפמיניסטית, עלה למודעות נושא של תחרויות היופי, אידיאל היופי והנושא שלנשים יש את הזכות לשליטה על גופן, ועל כך שנשיות היא חלק מהאישה ולא כחלק מהגבר, מכאן שעלה לשיח הציבורי גם נושא של דימוי הגוף והקשרו לפמיניזם (Hurt et al., 2007; Murnen & Smolak, 2009; Rampton, 2015).

בזכות הפמיניזם, לנשים ניתנה יותר שליטה על גופן, כך למשל הועבר החוק המאפשר הפלות (Rampton, 2015). למרות ההתקדמות בחקיקה שוויונית בין המינים ובין המגדרים, נשים עדיין מיוצגות בייצוג נמוך מיחסן באוכלוסייה וכך גם ההתייחסות אליהן. כך למשל, רק 28.6% מהסכמי השלום בשנת 2020 כללו הנחיות מגדר (Vishwanath & Mukund., 2023). התנועה הפמיניסטית נאבקה בשאלה כיצד לשלב טרנסג'נדרים באקטיביזם פמיניסטי, ניתוח משפטי ובפוליטיקה, הנושא עלה לסדר היום לאחר המשפט של קימברלי ניקסון (Kimberly Nixon), טרנסג'נדרית שסורבה לתפקד כיועצת במקלט לנשים בונקובר (Mathen, 2004). כמו כן, מחקרם של בראסל ואנדרסון (Brassel & Anderson., 2020) מצא כי המשתתפים אשר הציגו אידיאולוגיה מגדרית פחות מסורתית וגישה יותר פמיניסטית דיווחו על פחות דעות קדומות כלפי טרנסג'נדרים. המחקר בשנים האחרונות דן בנושא אפליה משפטית כנגד אוכלוסיית הטרנסג'נדרים, הכוללת גם חוקים מפלים (Hughto, 2022), ולאור כך מחקר זה יעסוק בקשר בין גברים טרנסג'נדרים לעמדות פמיניסטיות עליהן גדלו וחונכו, ולאידאולוגיית תפקידי מגדר. בדומה לתפקידי המגדר, גם היחס אל הגוף הוא תלוי תרבות והוא פועל יוצא של תרבות ומסורת.

דימוי גוף

דימוי גוף הוא מבנה סובייקטיבי ורב ממדים הכולל את תפיסותיו האישיות של האדם ועמדותיו כלפי המראה הפיזי שלו (Brennan et al., 2010). נשים יותר צפויות לחוות חוסר שביעות רצון בנוגע לדימוי גופן מאשר גברים, זאת משום שאידיאל היופי מאדיר את הרזון ואף מקביל אותו כמדד להצלחה ונחשקות בעיקר אצל נשים. אי עמידה באידיאל היופי עשוי להוביל לערך עצמי נמוך ולדימוי גוף שלילי (לצר ואחרים, 2013).

במחקר שנערך באיחוד האמירויות (Radwan et al., 2019) נמצא כי נשים מעוניינות יותר לרדת במשקל ולהעדיף דיאטה על פני פעילות גופנית, ואילו גברים היו מעוניינים להעלות במשקל ובמסת הגוף ולהעדיף פעילות גופנית על פני דיאטה. ההשערה הרווחת בקרב תיאורטיקנים שונים היא כי זהות פמיניסטית צריכה לסייע לנשים בהגנה מפני רגשות שלילים על גופם, היות וזהות זו מסייעת במניעת הפנמה של מקורות תרבותיים כגון האידיאל לרזון. ככל שלאישה יש רמת זהות פמיניסטית גבוהה יותר כך גם שביעות הרצון מגופה גדולה יותר (Hurt et al., 2007; Murnen & Smolak, 2009).

במחקר הנוכחי ייבדקו אידיאולוגיית תפקידי המגדר ודימוי הגוף בקרב גברים סיסגינדרים, גברים טרנסגינדרים ונשים סיסגינדריות. יבחן האם חוסר ההלימה בין המין למגדר משפיע לא רק חיצונית אלא אף משנה את תפיסת עולמם הפנימי. הנושא הנבדק אינו נבחן עד כה בקרב גברים טרנסגינדרים והוא יוסיף לידע התיאורטי הקיים בספרות.

רציונל המחקר ומטרותיו:

כפי שאוזכר בסקירת הספרות, אידיאולוגיית תפקידי מגדר הינה תפיסה לפיה ישנם תפקידים והתנהגויות המתאימים באופן דיכוטומי ל-"נשים" ול-"גברים", תפקידים אלו תואמים את מינם הביולוגי של בני האדם, אך תפיסה זו הינה מגבילה ואינה מתיישבת עם המציאות המורכבת כפי שהיא מצטיירת ובאה לידי ביטוי בקרב טרנסגינדרים. מאחר וטרנסגינדרים משתייכים למגדר שאינו נמצא בהלימה עם מינם הביולוגי, רציונל המחקר הוא לבחון האם חוסר ההלימה תואם מגדר או תואם מין, בפרמטרים השונים הניתנים לבחינה בין נשים לגברים ובין זכרים לנקבות – דימוי גוף ואידיאולוגיית תפקידי מגדר. כמו כן, התנועה הפמיניסטית החלה לקדם את זכויותיהם של טרנסגינדרים, וכפי שהוזכר, אידיאולוגיית תפקידי מגדר נמצאה כגורם חוסן מפני דימוי גוף שלילי ולכן המחקר דן בהשפעה של אידיאולוגיית תפקידי מגדר, דימוי גוף ומגדר. חשיבות המחקר נובעת מכך שמחקרים הראו כי בני נוער טרנסגינדרים נוטים לאובדנות עד פי שישה מנערים סיסגינדרים,

ובני נוער טרנסג'נדרים נוטים פי שלושה להפרעות מצב רוח מנערים סיסג'נדרים, הסיבות לכך הן דיספוריה מגדרית, סטיגמטיזציה חברתית, הומופוביה ועוד (Garro et al., 2022; Grannis et al., 2021), זאת ועוד, מחקר נוסף מצא הבדלים בין בני נוער טרנסג'נדרים לבין נוער סיסג'נדר בשימוש לרעה בחומרים, בפגיעות עצמיות ואף בסיכויים להיות קורבנות של פגיעות מיניות וקורבנות של אלימות (Holt et al., 2023). לפיכך, ישנה חשיבות למחקר אשר נועד לצמצם את פערי הידע אודות הקהילה הטרנסית ובפרט אודות קהילת הטרנסג'נדרים (MTF), מתוך מטרה שהגדלת הידע הקיים על הקהילה יעזור לצמצם את הסטיגמה החברתית על הקהילה ובתקווה יצמצם את אחוזי הקורבנות בקרב הקהילה, ובמידת הצורך יסייע למטפלים בעתיד לתת מענה המותאם לקשת המגדרית ולאוכלוסיית הטרנסג'נדרים והצרכים הייעודיים שלה.

השערות מחקר:

השערת המחקר הראשונה: ימצא הבדל בין גברים סיסג'נדרים, נשים סיסג'נדריות וגברים טרנסג'נדרים באידיאולוגיית תפקידי מגדר, כך שבקרב גברים סיסג'נדרים תמצא אידיאולוגיה תפקידי מגדר פמיניסטית נמוכה יותר (מסורתית יותר), ולנשים סיסג'נדריות תהיה רמת אידיאולוגיה פמיניסטית הגבוהה ביותר ביחס לגברים סיסג'נדרים. הגברים הטרנסג'נדרים יהיו בטווח ויצגו רמת אידיאולוגיה פמיניסטית גבוהה יותר בדומה לנשים סיסג'נדריות, זאת לאור מחקרים שהראו כי האידיאולוגיה הפמיניסטית הובלה ובוססה על ידי נשים (Rampton, 2015).

השערת המחקר השנייה: דימוי הגוף של גברים טרנסג'נדרים יהיה שלילי יותר מדימוי הגוף של גברים סיסג'נדרים אך חיובי משל נשים סיסג'נדריות. חלק מהטרנסג'נדרים חווים דיספוריה מגדרית אשר מובילה לאי נוחות ביחס לגופם וישנה שכיחות גבוהה של הפרעות אכילה בקרב טרנסג'נדרים עם דיספוריה מגדרית (Milano et al., 2020). כמו כן, נשים סיסג'נדריות צפויות לדימוי גוף שלילי יותר בהשוואה לגברים סיסג'נדרים (לצר ואחרים, 2013), לכן הגברים הטרנסג'נדרים יהיו בעלי דימוי גוף שלילי יותר משל הגברים הסיסג'נדרים, היות וחלקם חווים דיספוריה מגדרית, אך הדימוי גוף בקרבם יהיה חיובי יותר משל הנשים הסיסג'נדריות, היות ובקרב נשים סיסג'נדריות ישנה האדרה של רזון אשר מובילה לדימוי גוף שלילי בקרבן (לצר ואחרים, 2013).

השערת המחקר השלישית: ימצא קשר בין אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית לדימוי גוף כך שמי שיש לו אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית גבוהה יותר יציג דימוי גוף חיובי יותר ולהיפך,

בין אם מדובר בגברים סיסגינדרים, גברים טרנסגינדרים או נשים סיסגינדריות. מחקר (Arroyo et al., 2018) הראה כי אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית גבוהה קשורה לערכת הגוף באופן חיובי יותר ולדימוי גוף חיובי.

שיטה

נבדקים

במחקר הנוכחי השתתפו 130 נבדקים ונבדקות בגילאי 18-55. אוכלוסיית המחקר התחלקה לשלוש קבוצות: גברים סיסגינדרים, נשים סיסגינדריות וגברים טרנסגינדרים, הנתונים מוצגים בטבלה מס' 1. ארבעים נבדקים נוספים לא נכללו במדגם ובניתוחים בשל חוסר התאמה לקבוצת המחקר, זאת בשל הגדרת מין/ מגדר/ גיל שאינם תואמים את קבוצת המחקר (נבדקים מתחת לגיל 18, נבדקים שלא מילאו את סעיף הגיל או שסימנו בסעיף המגדר/המין שהם בינארי/ קוויר לדוגמה).

טבלה מס' 1- התפלגות גיל ע"פ שיוך לקבוצות המחקר

קבוצה	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	אחוז מהנבדקים
גברים סיסגינדרים	41	26.8	9.73	31.5
נשים סיסגינדריות	47	24.93	7.35	36.2
גברים טרנסגינדרים	42	27.34	8.98	32.3
סך הכל	130			100

מין הנבדקים: הנבדקים שנחקרו התחלקו לשתי קבוצות. קבוצה אחת זכרים וקבוצה שנייה נקבות. קבוצת הזכרים כללה 41 נבדקים וקבוצת הנקבות כללה 89 נבדקים (לשון הפנייה היא זכר אך מתייחסת לשני המינים וכלל המגדרים).

רמת דתיות והשכלה

התפלגות רמת הדתיות וההשכלה בהתאם לקבוצת המחקר מוצת בטבלה מס' 2.

טבלה מס' 2 - התפלגות רמות דתיות ע"פ חלוקת קבוצות המחקר

גברים		נשים		גברים		משתנה
טרנסג'נדרים (n=42)		סיסג'נדריות (n=46)		סיסג'נדרים (n=41)		
<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	
0.99	1.57	0.67	1.83	0.99	1.95	השכלה
0.96	1.5	1.56	2.67	1.5	2.44	רמת דתיות

מצב משפחתי

התפלגות מצב המשפחתי של הנבדקים במחקר בהתאם לחלוקה בין שלוש קבוצות המחקר מוצגת

בטבלה מס' 3.

טבלה מס' 3 - התפלגויות מצב משפחתי ע"פ חלוקת קבוצות המחקר

התפלגות (%)			מצב משפחתי
גברים	נשים	גברים	
טרנסג'נדרים (n=42)	סיסג'נדריות (n=46)	סיסג'נדרים (n=41)	
	2.1	2.4	אחר
59.5	61.7	68.3	רווק
21.4	6.4	4.9	בזוגיות/ מערכת יחסים
11.9	25.5	19.5	נשוי
2.4	2.1		ידועים בציבור

ארץ לידה

רוב נבדקי המחקר נולדו בישראל, 95.1% מהגברים הסיסג'נדרים נולדו בישראל, 85.1% מהנשים הסיסג'נדריות נולדו בישראל ו-97.6% מהגברים הטרנסג'נדרים נולדו בישראל. מדינות נוספות בהן נולדו משתתפי המחקר הינן אוקראינה, ארגנטינה, אוזבקיסטן, דרום אפריקה ורוסיה.

כלים

שאלון פרטים דמוגרפיים: השאלון כולל פרטים אישיים אודות הנבדק, כגון: מין, מגדר, גיל, רמה דתית, השכלה ועוד (ראה: נספח 2).

שאלון אידיאולוגיית תפקידי מין: מדד זה נמדד באמצעות שאלון SRI : Sex-role ideology scale, שפותח ע"י קליין וטילבי (Kalin & Tilby, 1978), בתרגומה של ארזי אורית ב-1998. מטרת השאלון היא לבחון את מידת האידיאולוגיה הפמיניסטית או המסורתית של הנבדק, לפי 5 תחומים: תפקיד עבודה של גברים; תחומי אחריות הוריים של גברים ונשים; יחסים בין אישיים בין המינים: חיזור, חברות ומין; מקומה המיוחד של האישה; אימהות, הפלה והומוסקסואליות. השאלון כולל 30 פריטים רב בררתיים המתחלקים בין 5 התחומים: 6 פריטים לתחום הראשון, 5 פריטים לתחום השני, 7 פריטים לתחום השלישי, 8 פריטים לתחום הרביעי ו-4 פריטים לתחום החמישי. התשובות הינן בסולם בן 7 דרגות, הנעות בין 'מתנגד/ת בהחלט' (1) לבין 'מסכים/ה בהחלט' (7). בשאלון קיימות מספר שאלות הפוכות: שאלות מספר 3,5,6,7,11,12,13,16,17,21,22,23,26. מהימנות מבחן חוזר בשאלון המקורי הייתה: אלפא קרוונבך - 0.89 (Kalin & Tilby, 1978) הציון הסופי של כל נבדק יחושב על ידי היפוך הפריטים המסורתיים ואז חיבור כל ציוני הפריטים של אותו נבדק (ראה: נספח 3). ציון גבוה מעיד על אידיאולוגיית תפקידי מגדר מסורתית (אנטי פמיניסטית), ציון נמוך מעיד על אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית.

במחקר הנוכחי נמצאה מהימנותו של שאלון SRI גבוהה במיוחד ($\alpha=0.912$, $n=30$).

שאלון דימוי גוף: שאלון זה נמדד באמצעות שאלון Body Image Questionnaire : BSQ, שפותח ע"י קופר ושותפיו (Cooper et.al, 1987). מדובר בשאלון דיווח עצמי בין 34 פריטים. בעזרתו ניתן להעריך את עוצמת הדאגות שחוה המשיב בנוגע לצורת ומראה גופו. השאלון מתאים לאוכלוסיות

בריאות וקליניות גם יחד. בכל פריט המשיב מתבקש לציין באיזה תדירות הוא הרגיש באופן מסוים לגבי מראהו במהלך ארבעת השבועות האחרונים. התשובות ניתנות על סולם בין 6 דרגות ($\alpha=1$) פעם; $\alpha=6$ תמיד). הציון מחושב על ידי סמיכת הפריטים. ככל שהציון גבוה יותר כך חוסר שביעות הרצון של הנבדק/ת מגופו/ה גבוה יותר (עד הערך 98 מדובר בדימוי גוף מתון, ומהערך 98 ומעלה, מוגדר דימוי הגוף כשלילי). במדידה חוזרת (test retest) של מבחן זה נמצאה מהימנותו 0.88, כאשר המקדמים היו מובהקים עבור כל 34 הפריטים ($P < 0.01$) (Rosen et al., 1996). השימוש בBSQ מותאם במיוחד למדידת מספר היבטים מרכזיים בהפרעות אכילה: עיסוק יתר במשקל, צורה ומידת הגוף (ראה נספח 4).

במחקר הנוכחי נמצאה מהימנותו של שאלון BSQ גבוהה במיוחד ($\alpha=0.96, n=34$).

הליך

השאלונים הועברו לחלק מהנבדקים והנבדקות בהפצה אינטרנטית, ולחלק מהנבדקים והנבדקות כשאלון מודפס. חלק מהנבדקים והנבדקות העבירו את השאלון לחבריהם/ חברותיהן בשיטת מדגם של כדור שלג. ההפצה האינטרנטית התבצעה באמצעות קובץ 'גוגל דוקס' דרך הרשתות החברתיות 'Facebook', 'WhatsApp' ו-'Instagram'. לפני שהחלו למלא את השאלון התבקשו הנבדקים והנבדקות לקרוא הסבר קצר אודות המחקר והשאלון, ולחתום על אישור טופס הסכמה מדעת (נספח 1) בו הם/הן מאשרים/ מאשרות את השתתפותם בניסוי. הנבדקים והנבדקות מילאו את השאלון באופן אנונימי, ללא הגבלת זמן וללא כל קבלת פיצוי על השתתפותם והשתתפותן במחקר.

ממצאים

הצגת נתוני המחקר

עיבוד הנתונים בוצע באמצעות תוכנת SPSS גירסה 21. על מנת לבחון כי התפלגות המדדים של רמת אידיאולוגיית תפקידי מגדר הינה התפלגות נורמלית, בוצע מבחן קולמוגורוב-סמירנוב, מתוצאות המבחן עולה כי קיימת התפלגות נורמלית בקרב שלוש קבוצות המחקר- גברים סיסגינדרים ($df=41, p > 0.05$), נשים סיסגינדריות ($df=47, p > 0.05$) ובקרב הגברים הטרנסגינדרים ($df=42, P > 0.05$), לפיכך לא היה צורך לבצע טרנספורמציה שורש בהתאם למחקרם של גליקסון ואחר' (Glicksohn et al., 2006).

השערת המחקר הראשונה הייתה כי ימצא הבדל בין גברים סיסגינדרים, נשים סיסגינדריות וגברים טרנסגינדרים באידיאולוגיית תפקידי מגדר, כך שבקרב גברים סיסגינדרים תמצא

אידיאולוגיה תפקידי מגדר פמיניסטית נמוכה יותר, ולנשים סיסג'נדריות תהיה רמת אידיאולוגיה פמיניסטית הגבוהה ביותר ביחס לגברים סיסג'נדרים. הגברים טרנסג'נדרים יהיו בטווח ויצוגו רמת אידיאולוגיה פמיניסטית גבוהה יותר בדומה לנשים סיסג'נדריות. בשאלון הנוכחי ציון נמוך יותר מעיד על אידיאולוגיה פמיניסטית גבוהה יותר. לצורך בדיקת ההשערה, נערך ניתוח שונות חד כיווני (One way ANOVA), בניתוח נמצא בניגוד למשוער כי לא קיימים הבדלים מובהקים באידיאולוגיית תפקידי מגדר בין גברים סיסג'נדרים לנשים סיסג'נדריות, אך כן קיימים הבדלים מובהקים בין הגברים טרנסג'נדרים לבין הגברים הסיסג'נדרים והנשים הסיסג'נדריות. כמו כן נמצא הבדל מובהק באידיאולוגיית תפקידי מגדר בין שלוש הקבוצות, תוצאות הניתוח, כולל ניתוחי ההמשך מוצגים בטבלה 4.

טבלה 4- ממוצעים וסטיות תקן של אידיאולוגיית תפקידי מגדר בשלוש קבוצות המחקר, כולל השוואה בין ממוצעי הקבוצות.

<i>F</i>	<i>Df</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>N</i>	
		28.25	93.61 ^a	41	גברים סיסג'נדרים
23.38**	2,127	25.62	84.19 ^b	47	נשים סיסג'נדריות
		20.58	57.57 ^{ab}	42	גברים טרנסג'נדרים

הערה- ממוצעים בעמודה בעלי סימול זהה נבדלים זה מזה (במידת מובהקות של $p < 0.01$) במבחן

Scheffe

** $p < 0.01$

מהטבלה ניתן לראות שבניתוח ההמשך מסוג שפה (Scheffe), נמצא כי הציון באידיאולוגיית תפקידי המגדר בקרב גברים טרנסג'נדרים נמוך (ולפיכך הם מחזיקים בעמדה פמיניסטית קיצונית יותר) באופן מובהק משל נשים סיסג'נדריות ומשל גברים סיסג'נדרים. השערת המחקר הראשונה אוששה בחלקה.

השערת המחקר השנייה הייתה כי דימוי הגוף של גברים טרנסג'נדרים יהיה שלילי יותר מדימוי הגוף של גברים סיסג'נדרים, אך חיובי משל נשים סיסג'נדריות. בשאלון הנוכחי ציון גבוה

יותר מעיד על דימוי גוף נמוך יותר. לצורך בדיקת ההשערה, נערך ניתוח שונות חד כיווני (One way ANOVA), בניתוח נמצא כי דימוי הגוף של גברים טרנסג'נדרים שלילי יותר באופן מובהק מדימוי הגוף של גברים סיסג'נדרים ונמוך יותר, אך לא באופן מובהק, משל נשים סיסג'נדריות. תוצאות הניתוח, כולל ניתוחי ההמשך מוצגים בטבלה מספר 5.

טבלה 5- ממוצעים וסטיות תקן של דימוי גוף בשלוש קבוצות המחקר, כולל השוואה בין ממוצעי הקבוצות

<i>F</i>	<i>Df</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>N</i>	
		30.29	67.00 ^a	41	גברים סיסג'נדרים
7.17**	2,127	29.83	78.12	47	נשים סיסג'נדריות
		39.74	94.64 ^a	42	גברים טרנסג'נדרים

הערה- ממוצעים בעמודה בעלי סימול זהה נבדלים זה מזה (במידת מובהקות של $p < 0.01$) במבחן Scheffe

** $p < 0.01$

מתוך הטבלה ניתן לראות כי בניתוח המשך מסוג שפה (Scheffe), נמצא כי דימוי הגוף הממוצע בקרב גברים סיסג'נדרים חיובי יותר באופן מובהק משל גברים טרנסג'נדרים אך לא משל נשים סיסג'נדריות, ודימוי הגוף של נשים סיסג'נדריות חיובי יותר משל גברים טרנסג'נדרים אך לא באופן מובהק, כמו כן, דימוי הגוף של נשים סיסג'נדריות שלילי יותר משל גברים סיסג'נדרים אך גם הוא אינו מובהק. ההשערה השנייה אוששה בחלקה.

השערת המחקר השלישית הייתה כי ימצא קשר בין אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית לדימוי גוף כך שמי שיש לו אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית גבוהה יותר יציג דימוי גוף חיובי יותר ולהיפך, בין אם מדובר בגברים סיסג'נדרים, גברים טרנסג'נדרים או נשים סיסג'נדריות. לצורך כך נערך מתאם פירסון בין המשתנים ונמצא קשר שלילי חלש, לא מובהק בין אידיאולוגיית תפקידי מגדר ודימוי גוף ($r = -0.146, p = n.s$). ההשערה השלישית לא אוששה.

ניתוחי המשך

לאור תוצאות השערות המחקר שאושו חלקית, הוחלט לבחון האם ישנם גורמים נוספים, מתוך הגורמים בשאלון הדמוגרפי, אשר השפיעו על תוצאות ציוני אידיאולוגיית תפקידי מגדר ועל תוצאות שאלון דימוי הגוף. לצורך כך בוצעו ניתוחי המשך.

ניתוח המשך הראשון שבוצע היה ניתוח שונות דו כיווני (Two way ANOVA) לצורך בדיקה האם לרמת ההשכלה ולרמת הדתיות השפעה על אידיאולוג תפקידי המגדר. מניתוח תוצאות המבחן נמצא אפקט עיקרי מובהק לרמת הדתיות בקרב הגברים הסיסיג'נדרים ($F(4,27)=2.89$, $p<0.05$), לא נמצא אפקט עיקרי לרמת ההשכלה ($F(4,27)=1.91$, $p=n.s$), אך נמצא אפקט משולב (אינטראקציה) בין רמת דתיות לרמת ההשכלה ($F(5,27)=1.19$, $p=n.s$), בנייתוח המשך מסוג Scheffe לרמת דתיות נמצאו הבדלים מובהקים ברמת אידיאולוגיית תפקידי המגדר בין קבוצת "לא דתי" ($m=78.48$) לבין קבוצת "דתי מאוד" ($m=118.25$) $p<0.01$. לא היה ניתן לבצע ניתוחי המשך מסוג שפה (Scheffe) לרמת ההשכלה בשל מספר נבדקים מצומצם ברמת ההשכלה "אחר".

בקרב הנשים הסיסיג'נדריות נמצא אפקט עיקרי מובהק לרמת הדתיות ($F(4,33)=4.55$, $p<0.01$), נמצא אפקט עיקרי מובהק לרמת ההשכלה ($F(3,33)=3.36$, $p<0.05$), לא נמצא אפקט משולב (אינטראקציה) בין רמת דתיות לרמת ההשכלה ($F(5,33)=0.33$, $p=n.s$), בנייתוח המשך מסוג Scheffe לרמת הדתיות נמצאו הבדלים מובהקים ברמת אידיאולוגיית תפקידי המגדר בין קבוצת "לא דתי" (=רמה 1) ($m=65.82$) ו"לא דתי" (=רמה 2) (ראו נספח 2 שאלון דמוגרפי) ($m=72.91$) לבין קבוצת "דתי מאוד" ($m=101.03$) $p<0.05$. לא היה ניתן לבצע ניתוחי המשך שפה (Scheffe) לרמת ההשכלה בשל מספר נבדקים מצומצם ברמת ההשכלה "לימודי הנדסאים".

בקרב הגברים הטרנסג'נדרים נמצא אפקט עיקרי מובהק לרמת הדתיות ($F(4,30)=12.19$, $p<0.01$), לא נמצא אפקט עיקרי לרמת ההשכלה ($F(4,30)=1.05$, $p=n.s$), נמצא אפקט משולב (אינטראקציה) בין רמת דתיות לרמת ההשכלה ($F(3,30)=4.22$, $p<0.05$), לא היה ניתן לבצע ניתוחי המשך מסוג שפה (Scheffe) לרמת הדתיות ורמת ההשכלה בשל מספר נבדקים מצומצם ברמת הדתיות "דתי מאוד" וברמת ההשכלה "אחר".

לאחר שנמצא כי לרמת הדתיות ישנה השפעה על רמת אידיאולוגיית תפקידי המגדר, הוחלט לבדוק האם יש הבדלים ברמות הדתיות בין שלוש קבוצות המחקר, לצורך כך בוצע ניתוח שונות חד כיווני (One way ANOVA). בנייתוח נמצא כי קיימים הבדלים מובהקים ברמת הדתיות על פי קבוצות המחקר ($F=8.76$; $df=2,128$; $p<0.01$), בנייתוח המשך מסוג שפה (Scheffe) נמצא כי

רמת הדתיות של גברים טרנסג'נדרים ($m=1.50$, $sd=0.96$) נמוכה באופן מובהק משל נשים סיסג'נדריות ($m=2.67$, $sd=1.56$) ומשל גברים סיסג'נדרים ($m=2.44$, $sd=1.50$) ($p<0.05$). לא נמצאו הבדלים בין קבוצות המחקר ברמת ההשכלה ($F=0.63$; $df=2,128$; $p=n.s$).

בכדי לבדוק האם ישנה השפעה של רמות דתיות ורמת השכלה על ציון דימוי הגוף, נערך ניתוח שונות דו כיווני (Two way ANOVA). מניתוח תוצאות המבחן לא נמצא אפקט עיקרי לרמת הדתיות בקרב הגברים הסיסג'נדרים ($F(4,27)=2.20$, $p=n.s$), לא נמצא אפקט עיקרי לרמת ההשכלה ($F(4,27)=0.78$, $p=n.s$), לא נמצא אפקט משולב (אינטראקציה) בין רמת דתיות לרמת השכלה ($F(5,27)=1.19$, $p=n.s$).

בקרב הנשים הסיסג'נדריות נמצא אפקט עיקרי מובהק לרמת הדתיות ($F(4,33)=5.16$, $p<0.01$), לא נמצא אפקט עיקרי לרמת ההשכלה ($F(3,33)=1.04$, $p=n.s$), נמצא אפקט משולב (אינטראקציה) בין רמת דתיות לרמת השכלה ($F(5,33)=2.66$, $p<0.05$), בניתוח המשך מסוג Scheffe לרמת הדתיות נמצאו הבדלים מובהקים ברמת דימוי הגוף בין קבוצת "רמה 1" ברמת הדתיות (ראו נספח 2 שאלון דמוגרפי) ($m=57.42$) לבין "רמה 3" ברמת הדתיות ($m=116.72$) ($p<0.05$). לא היה ניתן לבצע ניתוחי המשך שפה (Scheffe) לרמת ההשכלה בשל מספר נבדקים מצומצם ברמת ההשכלה "לימודי הנדסאים".

בקרב הגברים הטרנסג'נדרים לא נמצא אפקט עיקרי לרמת הדתיות ($F(4,30)=0.86$, $p=n.s$), לא נמצא אפקט עיקרי לרמת ההשכלה ($F(4,30)=0.46$, $p=n.s$), לא נמצא אפקט משולב (אינטראקציה) בין רמת דתיות לרמת השכלה ($F(3,30)=0.28$, $p=n.s$).

לבדיקת יכולת הניבוי של רמת הדתיות על דימוי הגוף, בוצע ניתוח רגרסיה לינארית בחלוקה לשלוש קבוצות המחקר, נמצא באופן לא מובהק, כי רק בקרב גברים טרנסג'נדרים, ככל שרמת הדתיות עולה, דימוי הגוף יורד ($F(1,40)=1.39$, $p=n.s$, $R=-0.18$, $B=-7.52$).

השערת המחקר השלישית הייתה כי ימצא קשר בין אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית לדימוי גוף כך שמי שיש לו אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית גבוהה יותר יציג דימוי גוף חיובי יותר ולהיפך, בין אם מדובר בגברים סיסג'נדרים, גברים טרנסג'נדרים או נשים סיסג'נדריות, השערת מחקר זו לא אוששה והוחלט לבחון האם ההשערה תאושש בחלוקה לקבוצות על פי קבוצות המחקר (גברים סיסג'נדרים, נשים סיסג'נדריות וגברים טרנסג'נדרים) או בחלוקה על פי שיוך מגדרי (גברים ונשים) או בחלוקה על פי מין (זכרים ונקבות). לצורך כך נערך מתאם פירסון

בחלוקה על פי קבוצות המחקר המקורי, נמצא קשר מובהק בעל עוצמה בינונית ובכיוון חיובי בקבוצת הגברים הסיסג'נדרים ($r=0.31, p<0.05$), כך שכל שאידיאולוגיית תפקידי המגדר מסורתית יותר, דימוי הגוף שלילי יותר (דימוי גוף שלילי בא לידי ביטוי בציון גבוה יותר וכך גם ככל שאידיאולוגיית תפקידי המגדר מסורתית יותר- הציון גבוה יותר בשאלון, אך גם ככל שאידיאולוגיית תפקידי המגדר פמיניסטית יותר, דימוי הגוף חיובי יותר)- ממצא התואם להשערת המחקר. נמצא קשר שלילי לא מובהק בקרב הנשים הסיסג'נדריות ($r=-0.44, p=n.s$)- ממצא הנוגד את השערת המחקר אך לא ברמת מובהקות מספקת. בקרב הגברים הטרנסג'נדרים נמצא קשר שלילי לא מובהק ($r=-0.20, p=n.s$)- ממצא הנוגד את השערת המחקר אך לא ברמת מובהקות מספקת. בחלוקה על פי שיוך מגדרי נמצא מתאם שלילי לא מובהק בקרב הגברים ($r=-0.19, p=n.s$) וכך גם בקרב הנשים נמצא מתאם שלילי לא מובהק ($r=-0.44, p=n.s$)- ממצאים הנוגדים את השערת המחקר אך לא ברמת מובהקות מספקת. בחלוקה לפי מין נמצא קשר חיובי בינוני בקרב זכרים ($r=0.31, p<0.05$) כך שכל שאידיאולוגיית תפקידי המגדר מסורתית יותר, כך דימוי הגוף שלילי יותר ולהיפך- ממצא התואם להשערת המחקר. לעומת זאת אצל נקבות נמצא קשר שלילי בינוני ($r=-0.21, p<0.05$) כך שכל שאידיאולוגיית תפקידי המגדר מסורתית יותר, דימוי הגוף חיובי יותר- ממצא הנוגד את השערת המחקר.

נוסף כל כך, בשל תוצאות השערת המחקר השלישית, הוחלט לבצע בדיקה של יכולת הניבוי של השיוך לקבוצת המחקר על דימוי הגוף, לצורך כך בוצע ניתוח רגרסיה לינארית נמצא כי למשתנה שיוך הקבוצה ישנה השפעה מובהקת על דימוי הגוף ($F(1,128)=14.36, p<0.01, R=-0.32, B=9.06$), השונות המוסברת באמצעות שיוך לקבוצת המחקר היא 10.1%.

דין

מטרת המחקר הייתה לחקור רמות אידיאולוגיה תפקידי מגדר ודימוי גוף בקרב גברים טרנסג'נדרים בהשוואה לנשים וגברים סיסג'נדרים. תוצאות המחקר הראו כי השערות המחקר אוששו בחלקן. לאור כך שהפמיניזם מוגדר כתנועה למתן שוויון זכויות לנשים והאחריות העיקריות להתפתחות הפמיניזם היו נשים (Rampton, 2015), השערת המחקר הראשונה הייתה כי ימצא הבדל בין גברים סיסג'נדרים, נשים סיסג'נדריות וגברים טרנסג'נדרים באידיאולוגיית תפקידי מגדר, כך שבקרב גברים סיסג'נדרים תמצא אידיאולוגיה תפקידי מגדר פמיניסטית נמוכה יותר, ולנשים סיסג'נדריות תהיה רמת אידיאולוגיה פמיניסטית הגבוהה ביותר ביחס לגברים סיסג'נדרים. הגברים הטרנסג'נדרים יהיו בטווח ויציגו רמת אידיאולוגיה פמיניסטית גבוהה יותר בדומה לנשים סיסג'נדריות, השערה זו אוששה בחלקה, אין הבדלים מובהקים בין גברים

סיסג'נדרים ונשים סיסג'נדריות באידיאולוגיית תפקידי המגדר, נמצאו הבדלים מובהקים בין הגברים הטראנסג'נדרים לגברים הסיסג'נדרים והנשים הסיסג'נדריות כך שהגברים הטראנסג'נדרים הציגו אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית יותר. ייתכן והדבר נובע ממספר גורמים: הסבר ראשון לממצא הינו כי הגברים כיום מחזיקים בדעה חדשנית יותר אשר הינה ליברלית יותר ותומכת בשוויון זכויות לנשים. כך למשל עולה ממחקר אשר בדק הסכמה אודות קידום שוויון בשכר בשוויוצריה. במחקר היה רוב של 60% אשר תמכו בשינוי החוקה השוויוצרית וקבלה של שוויון זכויות בנוגע לשכר בקרב נשים וגברים (Lalive & Stutzer, 2010).

הסבר נוסף נובע מרמת דתיות של קבוצות המחקר הנוכחי. מחקרים קודמים מראים כי ישנן עדויות שמוסדות דת מעצבים נורמות חברתיות, חוקים חברתיים והתנהגויות אשר משפיעים על תפקידי המגדר. דוגמה לכך היא שבקהילות ליברליות קיימים פערי שכר קטנים יותר מאשר בקהילות מסורתיות ובקהילות הליברליות, לנשים סטנדרט גבוה יותר של התייחסות לשכר הולם מאשר לנשים בקהילות מסורתיות (Lalive & Stutzer, 2010; Seguíno, 2011). במחקר שנערך על ידי סג'ינו (Seguíno, 2011) נמצא קשר בין דתיות לעמדות מיניות לא שוויוניות כך שככל שרמת הדתיות גבוהה יותר כך האדם מחזיק בעמדה מינית לא שוויונית, סג'ינו התבסס על מאגר מידע שנאסף באמצעות סקר מה-WVS וכלל מעל ל-300,000 משיבים, בניתוחי ההמשך אכן נראה כי לרמת הדתיות היה אפקט עיקרי על אידיאולוגיית תפקידי המגדר בקרב שלוש קבוצות המחקר. זאת ועוד, נמצא כי גברים טראנסג'נדרים מחזיקים בדעות פמיניסטיות קיצוניות יותר גם מנשים וגם מגברים סיסג'נדרים, ייתכן והתוצאה נובעת מכך שגברים טראנסג'נדרים מחזיקים ברמת הדתיות הנמוכה ביותר ורמה זו שונה במובהק גם מגברים וגם מנשים סיסג'נדריות, כפי שמופיע בטבלה מס' 2, דבר אשר מעיד על פי הספרות, על החזקה של דעות ליברלית יותר ובשוויון בין המינים (Lalive & Stutzer, 2010; Seguíno, 2011).

הסבר נוסף נובע מרמת ההשכלה של קבוצות המחקר הנוכחיות. מחקריו של יו (Yu, 2021) הראו כי למידה בבית הספר יכולה לחבר מתבגרים לדעות ליברליות יותר בנושאי מגדר הקשורים להזדמנויות כלכליות של נשים. מחקריו של יוזון ושותפיו (Uzun et al., 2017) הראה כי לחינוך, במיוחד תוכנית להכשרה לשיווין מגדרי, יש השפעה חיובית משמעותית על התפיסה המגדרית של המשתתפים ועל עמדותיהם כלפי תפקידי מגדר. דאו ושותפיו (Du et al., 2020) הראו שהרפורמה בחינוך החובה בסין מוביל לגישות שוויוניות יותר לתפקידי המגדר בעיקר בקרב נשים ותושבים עירוניים, כך גם מציגים דאו ושותפיו (Deole et al., 2021) תומכים בממצאים אלו ומראים כי

שנים נוספות של השכלה מעוררות עמדות שיווניות יותר לתפקידי המגדר, עם השפעה חזקה יותר בקרב נשים.

לאור מחקרים אשר הראו שחלק מהגברים הטרונסגינדרים חווים דיספוריה מגדרית והם בעלי שכיחות גבוהה יותר של הפרעות אכילה (Milano et al., 2020) ונשים סיסגינדריות צפויות לדימוי גוף שלילי יותר בהשוואה לגברים סיסגינדרים (לצר ואחרים, 2013), השערת המחקר השנייה הייתה כי דימוי הגוף של גברים טרונסגינדרים יהיה שלילי יותר מדימוי הגוף של גברים סיסגינדרים אך חיובי משל נשים סיסגינדריות, השערת מחקר זו אוששה באופן חלקי. תוצאות המחקר הראו כי דימוי הגוף של הגברים הטרונסגינדרים הינו שלילי ביותר מבין שלוש קבוצות המחקר, נשים סיסגינדריות היו בעלות דימוי גוף שלילי יותר משל גברים סיסגינדרים אך חיובי יותר משל גברים טרונסגינדרים, אם כי לא באופן מובהק, ייתכן והשערת המחקר לא אוששה באופן מלא ומובהק בשל כמות נבדקים מצומצמת יחסית.

כמו כן, ייתכן וממצא זה נובע מכך שכיום ישנה דרישה גם מגברים לדאוג ולטפח את גופם. על פי מחקרים, נראה כי המודעות בנוגע לטיפוח גוף גוברת בקרב גברים, והם פוקדים יותר את מכונים אסטטיים ומבצעים ניתוחים ופרוצדורות רפואיות על מנת לשפר את נראותם החיצונית (Bukamal & Mosahebi, 2016), ולכן ייתכן שאין הבדל מובהק בין נשים וגברים סיסגינדרים. הסבר נוסף לתוצאות השערת המחקר השנייה הוא במחקרו של אקרווי ושותפיו (Akrawi et al., 2015), מחקר זה מצא כי אמונות דתיות חזקות, יחד עם מערכת יחסים בטוחה עם אלוקים, היו קשורות לרמות נמוכות יותר של הפרעות אכילה, פסיכופתולוגיה ודימוי גוף נמוך. מחקרם של אימאמוגלו ושותפיו דמירטאס (Imamoglu & Demirtas, 2017) מצא כי בקרב תלמידים המקבלים חינוך דתי, יש דימוי גוף חיובי יותר בהשוואה לאלו שאינם. ממצאים אלו מצביעים על כך שלרמות דתיות עשויה להיות השפעה מגנה על דימוי הגוף. במחקר הנוכחי נמצא כי לגברים טרונסגינדרים שהינם בעלי דימוי הגוף השלילי ביותר, הם גם בעלי רמת הדתיות הנמוכה ביותר, ממצא זה מתאים לספרות הנוכחית.

הסברה הרווחת בקרב תיאורטיקנים שונים היא שזהות פמיניסטית צריכה לסייע לנשים מפני דימוי גוף שלילי, כך שלנשים בעלות רמת זהות פמיניסטית גבוהה יותר יש שביעות רצון רבה יותר מגופן (Hurt et al., 2007; Murnen & Smolak, 2009), כמו כן, מחקרו של ארויו ושותפיו (Arroyo et al., 2018) הראה כי אידיאולוגית תפקידי מגדר פמיניסטית גבוהה קשורה לערכת הגוף באופן חיובי יותר ולדימוי גוף חיובי. בהתבסס על הכתוב, השערת המחקר השלישית הייתה כי ימצא קשר בין אידיאולוגיית תפקידי מגדר פמיניסטית לדימוי גוף כך שמי שיש לו אידיאולוגית

תפקידי מגדר פמיניסטית גבוהה יותר יציג דימוי גוף חיובי יותר ולהיפך, בין אם מדובר בגברים סיסג'נדרים, גברים טרנסג'נדרים או נשים סיסג'נדריות, השערת מחקר זו לא אוששה.

תוצאות המחקר הראו כי גברים סיסג'נדרים, גברים בכללי (בחלוקה בינארית) וזכרים תואמים את השערת המחקר- כך שככל שהם מחזיקים באידיאולוגיה פמיניסטית יותר כך דימוי הגוף העצמי שלהם יותר חיובי ולהפך. לעומת זאת, נשים סיסג'נדריות, נשים בכללי (בחלוקה בינארית), נקבות וגברים טרנסג'נדרים, הציגו תוצאות מנוגדות להשערת המחקר (למעט בקבוצת הנקבות, תוצאות הניתוחים הסטטיסטיים היו לא מובהקים), הסבר לתוצאות אלו יכול לנבוע מכך שדימוי גוף מושפע ממספר גורמים כדוגמת: מסת הגוף (BMI) והשוואת מראה והפנמה של האידיאל גוף רזה (Azevedo & Azevedo, 2023). בשנים האחרונות ישנה מגמת עלייה בשכיחות של עודף משקל והשמנת יתר בקרב נשים (Amugsi, 2017), דבר אשר יכול להיקשר לדימוי הגוף השלילי שנמצא במחקר הנוכחי. כמו כן, נשים נוטות להשתמש באינסטגרם בתדירות גבוהה יותר מגברים (Thelwall, 2017), תדירות שימוש גבוהה זו נקשרה גם לשימוש בעייתי בטלפון חכם ולדימוי גוף שלילי יותר (Engeln et al., 2020; Rozgonjuk et al., 2020).

הסבר נוסף לתוצאות המחקר הינו כי טרנסג'נדרים עשויים לחוות אתגרים ייחודיים הקשורים לדימוי הגוף. מחקרים הראו כי לטרנסג'נדרים יש רמות גבוהות יותר של דאגה בנוגע לדימוי גופם בהשוואה לסיסג'נדרים (Mofradidoost & Abolghasemi, 2020). נוער טרנסג'נדר הינו בעל חוסר שביעות רצון מהגוף בהקשר למאפייני המגדר וגודל הגוף (McGuire et al., 2016). במחקר הנוכחי נמצא כי השיוך לקבוצת המחקר מסביר כי 10.1% מהשונות בדימוי הגוף, כפי שהוצג בניתוחי המשך. ממצאים אלו והממצאים מן הספרות העדכנית, מדגישים את החשיבות של התייחסות לבעיות דימוי הגוף באוכלוסיית הטרנסג'נדרים ואת ההשפעה הפוטנציאלית של אישור זהות מגדרית על דימוי הגוף.

מחקרי המשך

המחקר הנוכחי נועד לשפוך אור על עולמם של הגברים הטרנסג'נדרים בישראל. מחקר זה הינו מחקר ראשון מסוגו בישראל והינו פתח למחקר המשך בתחום.

תוצאות המחקר הנוכחי הראו כי גברים טרנסג'נדרים בעלי רמת אידיאולוגיה פמיניסטית גבוהה יותר משל נשים סיסג'נדריות וגברים סיסג'נדרים, ההסבר שהוצע לכך התבסס על רמות דתיות ורמות השכלה, במחקרי המשך כדאי לבחון את סוג החינוך בבית הספר (חינוך דתי/ מסורתי/ ממלכתי). דימוי הגוף של הגברים הטרנסג'נדרים היה השלילי ביותר מבין שלוש קבוצות המחקר, שאלון דימוי הגוף בו נעשה שימוש במחקר זה, הועבר במסגרת אוכלוסייה שאינה קלינית

ואוכלוסייה קלינית, דבר אשר יש להתייחס אליו במחקרי המשך בתחום זה ולבצע התאמות הקשורות לקהילה הטרנסג'נדרית, בעת כתיבת המחקר לא נמצא שאלון מותאם לקהילה הטרנסג'נדרית בנוגע לדימוי הגוף, אך בשל הערות מצד מספר מצומצם של נבדקים, יש מקום לבחון שימוש ואף יצירה של שאלון ייחודי אשר מתייחס לחוסר שביעות הרצון מהגוף בפן המגדרי ולא בפן של הפרעת דימוי גוף קלאסית.

במחקר הנוכחי השתתפו 42 גברים טרנסג'נדרים, מומלץ כי מחקרי המשך בתחום יגייסו כמות נבדקים רבה יותר, כמו כן, לא ניתן להכליל את תוצאות המחקר על אוכלוסיות שונות מגדרית כדוגמת נשים טרנסג'נדריות, גברים ונשים א-בינריים, ג'נדר-פלואיד וכיו"ב.

במחקר הנוכחי לא נשאלו שאלות בנוגע להתערבות כירורגית או הורמונלית ויש מקום לשאול שאלות אלו במחקרי המשך על מנת להבין האם דימוי הגוף השלילי שנמצא במחקר זה נובע מדיספוריה מגדרית ללא התערבות הורמונלית/ כירורגית או מהפער בין ה"אני העובדתי" ל"אני האידיאלי" או שמא מגורם אחר אותו יש לבדוד ולבחון במחקרי המשך.

מגבלות המחקר

קהילת הטרנסג'נדרים הינה קהילה סגורה אשר לרוב לא משתפת פעולה עם מי שאינו נמנה עימה, בנוסף היות ומדובר על אוכלוסייה סגורה יחסית, היה קושי מסוים בהגעה לנבדקים, פתרון לקושי זה היה פנייה לקבוצות ייעודיות לקהילת הטרנסג'נדרים ופנייה דרך חברים של החוקרים שהינם טרנסג'נדרים בבקשה לסיוע בהגעה לנבדקים רלוונטיים. ייתכן כי עצם זה שאין תמורה כספית עבור השתתפות במחקר היוותה גורם מעכב, יש לציין כי גורם זה נלקח בחשבון גם בבחירת השאלונים והזמן הדרוש לצורך השתתפות במחקר. מגבלה נוספת קשורה לשאלה האתית האם נכון להתייחס במחקר רק לגברים טרנסג'נדרים ולא לכלל הקשת הטרנסית, אך היות ומדובר כאמור בקהילה סגורה, התמקדנו בגברים טרנסג'נדרים בלבד.

סוגיות אתיות

הסוגייה האתית העומדת במרכז מחקר זה היא נושא חוסר התמורה בעבור ההשתתפות במחקר, הפתרון של סוגייה זו היא באמצעות שאלונים אנונימיים, אי חיוב או התניה כלשהי לביצוע המחקר והיכולת של הנבדק להפסיק את השאלון בכל עת שיבחר ללא השלכות כלפיו, המידע על כך מופיע בנספח ההסכמה מדעת, טרם הנבדק החל לענות על השאלון.

מקורות

- אבן שושן, א' (2003). פמיניזם. בתוך **מלון אבן שושן**: מחדש ומעדכן לשנות האלפים : בששה כרכים (כרך חמישי, עמ' 1495). המלון החדש.
- ברשטלינג, א', (2012). "בכול יש מגדר": על תפקיד העברית בכינון הגוף והזהות הטרנסג'נדרים. *סוציולוגיה ישראלית*, י"ד, 135-156, (1).
- לצר, י', ספיבק, ז', ציישינסקי, א'. (2013), הקשר בין תחושת קוהרנטיות לבין פתולוגיה הקשורה באכילה ודימוי גוף בקרב מתבגרות בישראל: זיהוי קבוצות בסיכון. *מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית*, כא(38), 31-54.
- עמית, ד' ובאום, ד' (2009). תיאוריה של פוליטיקה מינית. בתוך ד' באום ושות' (עורכים), *ללמוד עמית, ד' ובאום, ד' (2009). שעבוד הנשים. בתוך ד' באום ושות' (עורכים), ללמוד פמיניזם: מקראה (עמ' 67-106). הקיבוץ המאוחד.*
- רוזנבלוט, ד' (2009). *ללמוד פמיניזם: מקראה (עמ' 41-47). הקיבוץ המאוחד.*
- Akrawi, D., Bartrop, R.W., Potter, U.A., & Touyz, S. (2015). Religiosity, spirituality in relation to disordered eating and body image concerns: A systematic review. *Journal of Eating Disorders*, 3.
- American Psychological Association. (2023). *Answers to your questions about transgender people, gender identity, and gender expression.*
- American Psychological Association. (2014). Guidelines for psychological practice with older adults. *The American Psychologist*, 69(1).
- Amugsi, D.A., Dimbuene, Z.T., Mberu, B.U., Muthuri, S.K., & Ezech, A.C. (2017). Prevalence and time trends in overweight and obesity among urban women: an analysis of demographic and health surveys data from 24 African countries,

1991–2014. *BMJ Open*, 7.

Arcelus, J., Arcelus, J., Bouman, W.P., Noortgate, W.V., Claes, L., Witcomb, G.L., &

Fernández-Aranda, F. (2015). Systematic Review and Meta-Analysis of

Prevalence Studies in Transsexualism. *European Psychiatry*, 30, 807 - 815.

Arroyo, A., Stillion Southard, B.A., Cohen, H.L., & Caban, S. (2018). Maternal

Communication Strategies That Promote Body Image in

Daughters. *Communication Research*, 47, 402 - 427.

Azevedo, A., & Ângela Sá Azevedo. (2023). Implications of Socio-Cultural Pressure for

a Thin Body Image on Avoidance of Social Interaction and on Corrective,

Compensatory or Compulsive Shopping Behaviour. *International Journal of*

Environmental Research and Public Health, 20(4), 3567.

Beisel, C., Jordan-Paiz, A., Köllmann, S., Ahrenstorf, A. E., Padoan, B., Barkhausen,

T., Addo, M. M., & Altfeld, M. (2023). Sex differences in the percentage of

IRF5 positive B cells are associated with higher production of TNF- α in

women in response to TLR9 in humans. *Biology of sex differences*, 14(1), 11.

Bloodhart, B., & Swim, J. K. (2020). Sustainability and consumption: What's gender

got to do with it?. *Journal of Social Issues*, 76(1), 101-113.

Brassel, S.T., & Anderson, V.N. (2020). Who Thinks Outside the Gender Box? Feminism,

Gender Self-Esteem, and Attitudes toward Trans People. *Sex Roles*, 82, 447-462.

Brennan, M. A., Lalonde, C. E., & Bain, J. L. (2010). Body image perceptions: Do

gender differences exist. *Psi Chi Journal of Undergraduate Research*, 15(3),

130-138.

- Bukamal, Z., & Mosahebi, A. (2016). Body Contouring. In D. M. Kalaskar, P. E. Butler, & S. Ghali (Eds.), *Textbook of Plastic and Reconstructive Surgery* (1st ed., pp. 409–430). UCL Press.
- Case, M.A, (1995). Disaggregating Gender from Sex and Sexual Orientation: The Effeminate Man in the Law and Feminist Jurisprudence. *The Yale Law Journal*, 105 (1), 1-105.
- Collins, D. (2001). *Feminist identity*. Dr. dissertation, Faculty of Philosophy, Virginia Tech, Blacksburg, Virginia.
- Cooper, P. J., Taylor, M. J., Cooper, Z., & Fairbum, C. G. (1987). The development and validation of the Body Shape Questionnaire. *International Journal of eating disorders*, 4(4), 485-494.
- Deole, S.S., & Zeydanli, T. (2021). Does Education Predict Gender Role Attitudes?: Evidence from European Datasets. *WGSRN: Other Media*.
- Drescher, J. (2010). Queer diagnoses: Parallels and contrasts in the history of homosexuality, gender variance, and the Diagnostic and Statistical Manual. *Archives of sexual behavior*, 39(2), 427-460.
- Du, H., Xiao, Y., & Zhao, L. (2020). Education and gender role attitudes. *Journal of Population Economics*, 34, 475 - 513.
- Engeln, R., Loach, R., Imundo, M. N., & Zola, A. (2020). Compared to Facebook, Instagram use causes more appearance comparison and lower body satisfaction in college women. *Body Image*, 34, 38-45.
- Fausto-Sterling, A. (2019). Gender/sex, sexual orientation, and identity are in the body: How did they get there??. *The Journal of Sex Research*, 56(4-5), 529-555

- Garro, M., Novara, C., Di Napoli, G., Scandurra, C., Bochicchio, V., & Lavanco, G. (2022). The Role of Internalized Transphobia, Loneliness, and Social Support in the Psychological Well-Being of a Group of Italian Transgender and Gender Non-Conforming Youths. *Healthcare, 10*.
- Gates, G. J. (2011). How many people are lesbian, gay, bisexual and transgender?. *University of California Los Angeles, Los Angeles, CA: The Williams Institute*.
- Glicksohn, J., Leshem, R., & Aharoni, R. (2006). Impulsivity and time estimation: Casting a net to catch a fish. *Personality and Individual Differences, 40*(2), 261-271.
- Grannis, C., Leibowitz, S. F., Gahn, S., Nahata, L., Morningstar, M., Mattson, W. I., & Nelson, E. E. (2021). Testosterone treatment, internalizing symptoms, and body image dissatisfaction in transgender boys. *Psychoneuroendocrinology, 132*, 105358.
- Green, M. S., Shohat, T., Lerman, Y., Cohen, D., Slepon, R., Duvdevani, P., Varsano, N., Dagan, R., & Mendelson, E. (1994). Sex differences in the humoral antibody response to live measles vaccine in young adults. *International journal of epidemiology, 23*(5), 1078–1081.
- Guimaoutdinov, N., & Tram, J. M. (2022). Transgender People's Perceptions of Medical Treatment: Implications for Providers and Loved Ones. *The Family Journal, 30*(2), 236–241.

- Hammack, P. L., Hughes, S. D., Atwood, J. M., Cohen, E. M., & Clark, R. C. (2022). Gender and Sexual Identity in Adolescence: A Mixed-Methods Study of Labeling in Diverse Community Settings. *Journal of Adolescent Research, 37*(2), 167-220.
- Holt, M. K., Parodi, K. B., Elgar, F. J., Vigna, A., Moore, L. B., & Koenig, B. (2023). Identifying protective factors for gender diverse adolescents' mental health. *Npj Mental Health Research, 2*(1), 10
- Hughto, J. M., Meyers, D. J., Mimiaga, M. J., Reisner, S. L., & Cahill, S. (2022). Uncertainty and confusion regarding transgender non-discrimination policies: implications for the mental health of transgender Americans. *Sexuality Research and Social Policy, 19*(3), 1069-1079.
- Imamoğlu, G., & Demirtaş, Ö. (2017). Investigation of Students' Views Who Receive Art and Religious Training about Body Image.
- Hurt, M. M., Nelson, J. A., Turner, D. L., Haines, M. E., Ramsey, L. R., Erchull, M. J., & Liss, M. (2007). Feminism: What is it good for? Feminine norms and objectification as the link between feminist identity and clinically relevant outcomes. *Sex roles, 57*(5-6), 355-363.
- Joshua S. Smith, & Kristin E. Smith. (2016). What it Means to Do Gender Differently: Understanding Identity, Perceptions and Accomplishments in a Gendered World. *Humboldt Journal of Social Relations, 38*, 62-78.
- Kalin, R., & Tilby, P. J. (1978). Development and validation of a sex-role ideology scale. *Psychological reports, 42*(3 PT 1), 731-738.
- Kimura, D. (1992). Sex Differences in the Brain. *Scientific American, 267*(3), 118-125.

- Larsen, K. S., & Long, E. (1988). Attitudes toward sex-roles: Traditional or egalitarian?. *Sex Roles, 19* (1-2), 1-12.
- Lalive, R., & Stutzer, A. (2010). Approval of equal rights and gender differences in well-being. *Journal of Population Economics, 23* (3), 933-962.
- Lawrence, P. A. (2006). Men, women, and ghosts in science. *PLoS Biology, 4*(1), e19.
- Mathen, C. (2004). Transgendered persons and feminist strategy. *Can. J. Women & L., 16*, 291.
- Meyer, I. H. (2003). Prejudice, social stress, and mental health in lesbian, gay, and bisexual populations: conceptual issues and research evidence. *Psychological bulletin, 129*(5), 674.
- McGuire, J.K., Doty, J.L., Catalpa, J.M., & Ola, C. (2016). Body image in transgender young people: Findings from a qualitative, community based study. *Body image, 18*, 96-107
- McGuire, J. K., Okrey Anderson, S., & Michaels, C. (2022). “I don’t think you belong in here.” The impact of gender segregated bathrooms on the safety, health, and equality of transgender people. *Journal of Gay & Lesbian Social Services, 34*(1), 40-62.
- Milano, W., Ambrosio, P., Carizzzone, F., De Biasio, V., Foggia, G., & Capasso, A. (2020). Gender dysphoria, eating disorders and body image: an overview. *Endocrine, Metabolic & Immune Disorders-Drug Targets (Formerly Current Drug Targets-Immune, Endocrine & Metabolic Disorders), 20*(4), 518-524.
- Mitchell L. A. (1999). Sex differences in antibody- and cell-mediated immune response to rubella re-immunisation. *Journal of medical microbiology, 48*(12), 1075–1080.
- Mofradidoost, R., & Abolghasemi, A. (2020). Body Image Concern and Gender Identities between Transgender and Cisgender Persons from Iran. *Journal of Sex & Marital Therapy, 46*, 260 - 268.

- Murnen, S. K., & Smolak, L. (2009). Are feminist women protected from body image problems? A meta-analytic review of relevant research. *Sex Roles, 60*(3-4), 186.
- Morgenroth, T., & Ryan, M. K. (2021). The effects of gender trouble: An integrative theoretical framework of the perpetuation and disruption of the gender/sex binary. *Perspectives on Psychological Science, 16*(6), 1113-1142.
- Pallier, P. N., Ferrara, M., Romagnolo, F., Ferretti, M. T., Soreq, H., & Cerase, A. (2022). Chromosomal and environmental contributions to sex differences in the vulnerability to neurological and neuropsychiatric disorders: Implications for therapeutic interventions. *Progress in Neurobiology, 102*353.
- Tellier, P. P., Cooper, M. B., Hoffman, N. D., Klein, D. A., Miller, K. K., Pardee, M., & Ngoc, M. A. T. (2022). Recommendations for Promoting the Health and Well-being of Sexual and Gender-diverse Adolescents Through Supportive Families and Affirming Support Networks The Society for Adolescent Health and Medicine. *Journal of Adolescent Health, 70*(4), 692-696.
- Peake, L. (2010). Gender, race, sexuality. In Smith, S., Pain, R., Marston, S., & Jones, JP (eds.) *The SAGE Handbook of Social Geographies*. (pp. 55-77).
- Radwan H, Hasan HA, Ismat H, Hakim H, Khalid H, Al-Fityani L, Mohammed R, Ayman A. Body Mass Index Perception, Body Image Dissatisfaction and Their Relations with Weight-Related Behaviors among University Students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2019; *16*(9): 1541.
- Rampton, M. (2015). Four waves of feminism. *Pacific University Oregon, 1-10*.

- Rashid, S., Shahid, R., & Aftab, N. (2023). Ideology of the Gender Role and Emotional Well-being: The Moderating Impact of Gender. *Human Nature*, 4(3), 1-10.
- Rojhelati, Z. (2023). *Youth Perspective - 2023*. Rudaw Research Center.
- Romanelli, R. J., Picken, N., & Adams, A. (2023). *Counting LGBTQ+ lives in England and Wales: A critical reflection on emerging findings from the 2021 census*. RAND Corporation.
- Rosen, J. C., Jones, A., Ramirez, E., & Waxman, S. (1996). Body Shape Questionnaire: Studies of validity and reliability. *International Journal of Eating Disorders*, 20(3), 315-319.
- Rozgonjuk, D., Pruunsild, P., Jürimäe, K., Schwarz, R., & Aru, J. (2020). Instagram use frequency is associated with problematic smartphone use, but not with depression and anxiety symptom severity. *Mobile Media & Communication*, 8, 400 - 418.
- Sabala, & Gopal, M. (2010). Body, Gender and Sexuality: Politics of Being and Belonging. *Economic and Political Weekly*, 45 (17), 43-51.
- Saguy, T., Reifen-Tagar, M., & Joel, D. (2021). The gender-binary cycle: The perpetual relations between a biological-essentialist view of gender, gender ideology, and gender-labelling and sorting. *Philosophical Transactions of the Royal Society B*, 376(1822), 20200141.
- Seguino, S. (2011). Help or hindrance? Religion's impact on gender inequality in attitudes and outcomes. *World Development*, 39 (8), 1308-1321
- Sonali, D. (2022). Transgender: Revisiting the Concepts and Context. *Indian Journal of*

Positive Psychology, 13(2), 190–193.

Thelwall, M.A., & Vis, F. (2017). Gender and image sharing on Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat and WhatsApp in the UK: Hobbying alone or filtering for friends? *Aslib J. Inf. Manag.*, 69, 702-720.

Uzun, Z., Erdem, S., Güç, K., Uzun, A.M., & Erdem, E. (2017). The effect of education on gender perception and gender role attitudes: An experimental study
Toplumsal cinsiyet algısı ve toplumsal cinsiyet rollerine eğitimin etkisi:
Deneysel bir çalışma. *journal of new results in science*, 14, 678-693.

Yu, W., & Duan, H. (2021). Does school learning shape gender ideology? Academic performance and adolescents' attitudes toward gender practices. *Social science research*, 95, 102524 .

Vishwanath, A., & Mukund, A. (2023). Feminist foreign policy approaches to strengthen multilateral cooperation. *Journal of International Affairs*, 75(1), 143-143,25.

Westbrook, L., & Schilt, K. (2014). Doing gender, determining gender: Transgender people, gender panics, and the maintenance of the sex/gender/sexuality system. *Gender & Society*, 28 (1), 32-57.

Wu, H., Luo, S., Klettner, A., White, T., & Albritton, K. (2023). Gender Roles in the Millennium: Who Pays and Is Expected to Pay for Romantic Dates? .
Psychological Reports, 126(2), 791-811

Zhou, J. N., Hofman, M. A., Gooren, L. J., & Swaab, D. F. (1995). A sex difference in the human brain and its relation to transsexuality. *Nature*, 378(6552), 68-70.

נספח 1-הקדמה לשאלונים וטופס הסכמה מדעת

משתתף/ת יקר/ה,

השאלון הנוכחי מהווה חלק מעבודת תזה בנושא דימוי גוף ומאפיינים מגדריים . מחקר זה מתבצע בהנחייתו של פרופ' פנחס דנון, במסגרת המסלול לקרימינולוגיה קלינית במכללת אשקלון

בהשיבך על השאלון הינך תורם/ת תרומה משמעותית עבור קידום הידע והמחקר בנושא שטרם נחקר לעומק. לתשומת לבך, אין תשובות נכונות או לא-נכונות, אך עם זאת, כנותך במתן התשובות חשובה לצורך המחקר. על-סמך תשובותיך מתבססות המסקנות. לצורך מילוי השאלון נדרש מספר דקות מועט. בהשיבך על השאלון, הנך מצהיר/ה בזאת שידוע לך כי: הינך מסכים/ה להשתתפות מחקר, הינך רשאי/ת להפסיק לענות על השאלון בכל שלב; ישנן שאלות העוסקות בנושאים רגישים אך עם זאת נודה על תשובה כנה; השאלון הוא אנונימי, שם הנחקר אינו נשאל בשאלון זה, מובטחת לך סודיות באשר לזהותך האישית ולא יעשה כל שימוש בפרטים שמלאת מלבד לצורך מחקר זה; בכל בעיה שקשורה למחקר תוכל/י לפנות לחוקרות להתייעצות נוספת וכי ניתן לך מידע באשר למחקר ולמטרותיו.

שיתוף פעולה כנה מצידך הינו מצרך חיוני לצורך קבלת תמונה עדכנית ואמינה בנושא. אין בשאלון מטרה לפגוע ו/או לגרום לאי נעימות למשיבים ולמשיבות. במידה ונגרמה לך אי נעימות ממענה על השאלון, נודה לך על פנייה אלינו על מנת שנוכל לתקן/ להסביר ולמזער את אי הנעימות.

בתודה מראש על שיתוף הפעולה,

כרמל טובל

Carmel.tuval@gmail.com

נספח 2- שאלון פרטים דמוגרפיים

1. מין: 1.זכר / 2. נקבה
 2. מגדר: _____
 3. גיל: _____
 4. מצב משפחתי: 1. רווק / 2. נשוי / 3. אלמן / 4. גרוש / 5. אחר _____
 5. עיר מגורים: _____
 6. משלח יד: _____
5. השכלה:

1. עד תיכונית (עם/בלי תעודת בגרות)
 2. לימודי תואר ראשון (או במהלכם)
 3. לימודי תואר שני (או במהלכם)
 4. לימודי הנדסאים (או במהלכם)
 5. לימודי תואר שלישי/ דוקטורנט
 6. אחר: _____
6. ארץ לידה: 1. ישראל / 2. אחר: _____
7. שפת אם: 1. עברית/ 2. אנגלית / 3. ערבית / 4. צרפתית / 5. רוסית / 6. אחר: _____
8. דת: 1. יהודי
2. נוצרי
3. מוסלמי
4. אחר
9. רמת דתיות

לא דתי				דתי מאוד
1	2	3	4	5

נספח 3- שאלון אידיאולוגית תפקידי מין

מתנגד/ ת בהחלט	מתנגד/ ת	מתנגד/ ת חלקית	לא בטוח/ ה	מסכימ/ ה חלקית	מסכימ/ ה	מסכימ/ ה בהחלט		
1	2	3	4	5	6	7	על הבעל להיחשב כנציג החוקי של המשפחה בכל ענייני החוק והמשפט	.1
1	2	3	4	5	6	7	פעילויות האישה בקהילה צריכות להיות תואמות את מעמד בעלה	.2
1	2	3	4	5	6	7	לאישה צריך להיות בדיוק אותו חופש פעולה כלגבר	.3
1	2	3	4	5	6	7	הדבר הטוב ביותר שאם יכולה ללמד את ביתה הוא איך להיות בת	.4
1	2	3	4	5	6	7	אישה נשואה יכולה לרכוש לעצמה חברים גברים	.5
1	2	3	4	5	6	7	עבודת האישה ועבודת הגבר לא צריכות להיות שונות	.6
1	2	3	4	5	6	7	אישה מקללת אינה גרועה יותר מגבר מקלל	.7

1	2	3	4	5	6	7	אישה אינה ממומשת לחלוטין עד שילדה	.8
1	2	3	4	5	6	7	כשגבר ואישה חיים יחד עליה לעשות את עבודות הבית, ועליו לעשות את המטלות הפיזיות הקשות יותר	.9
1	2	3	4	5	6	7	גבר נורמאלי צריך להישמר מאישה שהתחילה עמו גם אם הוא נמשך אליה	.10
1	2	3	4	5	6	7	לקיחת שם הבעל עם הנישואין הוא מנהג שאבד עליו הכלח	.11
1	2	3	4	5	6	7	נשים זכאיות למשכורת מן המדינה על עבודתן באימהות ועקרות-בית	.12
1	2	3	4	5	6	7	נשים צריכות להיות מוטרדות פחות מאיפור, לבוש וטיפוח הגוף	.13
1	2	3	4	5	6	7	כל ילד צריך ללמוד מינקות להיות בעל הדרת כבוד מיוחדת כלפי אימהות	.14
1	2	3	4	5	6	7	אישה צריכה להעריך מבטים שנשלחים אליה ברחוב	.15

1	2	3	4	5	6	7	זה בסדר גמור שאישה תהיה בקשר עם גבר צעיר ממנה	.16
1	2	3	4	5	6	7	נישואין אינם צריכים להשפיע על קריירת האישה, יותר משהם משפיעים על קריירת הגבר	.17
1	2	3	4	5	6	7	תפקידו המרכזי של גבר כלפי ילדיו הוא לספק להם פרנסה ומשמעת	.18
1	2	3	4	5	6	7	על אישה להקפיד על מראה החיצוני, היות שזה משפיע על תפיסת הבריות את בעלה	.19
1	2	3	4	5	6	7	אישה שאינה אוהבת את ילדיה היא אבנורמלית	.20
1	2	3	4	5	6	7	קשרים הומוסקסואליים צריכים להיות מקובלים חברתית בדיוק כמו הטרסקסואליים	.21
1	2	3	4	5	6	7	יש לדאוג ליותר מעונות יום לשחרור האם מדאגה מתמדת לילדיה	.22
1	2	3	4	5	6	7	נשים זכאיות לאותו חופש מיני כמו גברים	.23

1	2	3	4	5	6	7	עבודתו של הגבר חשובה מכדי שיוטרד בעבודות הבית	.24
1	2	3	4	5	6	7	על אישה להקפיד יותר מגבר על הופעתה החיצונית במקום העבודה	.25
1	2	3	4	5	6	7	הפלה צריכה להיות מותרת ולהיעשות עפ"י בקשת האישה	.26
1	2	3	4	5	6	7	חובתה הראשונה של אישה עם ילדים היא לבית ולמשפחה	.27
1	2	3	4	5	6	7	לטובת המשפחה, על אישה לקיים יחסי מין עם בעלה בין אם היא חפצה בכך או לא	.28
1	2	3	4	5	6	7	על אישה לדאוג לקריירת בעלה יותר מאשר לשלה	.29
1	2	3	4	5	6	7	אל לנשים לצפות שגברים יקומו עבורן באוטובוס	.30

תמיד	לעיתים קרובות מאוד	לעיתים קרובות	לפעמים	לעיתים רחוקות	אף פעם	
6	5	4	3	2	1	1. האם תחושת שעמום גרמה לך לשקוע במחשבות לגבי גזרת גופך?
6	5	4	3	2	1	2. האם היית כל כך מודאגת/מגזרתך עד כדי תחושת חובה לעשות דיאטה?
6	5	4	3	2	1	3. האם חשבת שהירכיים, המותניים והישבן שלך גדולים מדי לעומת שאר גופך?
6	5	4	3	2	1	4. האם פחדת שמא תהפוך/כי לשמך/ה (או יותר שמך/ה)
6	5	4	3	2	1	5. האם דאגת שבשר גופך אינו מוצק דיו?
6	5	4	3	2	1	6. האם תחושת מלאות ושובע (למשל לאחר אכילת ארוחה דשנה וגדולה) גרמה לך להרגיש שמך/ה?
6	5	4	3	2	1	7. האם חשת כה רע לגבי גזרת גופך שהגעת לכדי בכי?
6	5	4	3	2	1	8. האם נמנעת מלרוץ מפני שבשר גופך עשוי להראות מדולדל?
6	5	4	3	2	1	9. האם המצאות עם נשים (עבור נשים) או גברים (עבור גברים) רזות/ים גרמה לך להרגיש

						מודעות עצמית גבוהה לגבי גזרתך?
6	5	4	3	2	1	10. האם דאגת שמא הירכיים שלך מתרחבים כאשר אתה מתיישב/ת?
6	5	4	3	2	1	11. האם אכילה, אפילו כמות של קטנה גרמה לך להרגיש שמן/ה?
6	5	4	3	2	1	12. האם שמת לב לגזרתך של נשים/גברים אחרות/ים והרגשת שגזרתך נחותה לעומת גזרתן?
6	5	4	3	2	1	13. האם מחשבות על גזרתך פגמו ביכולתך להתרכז (למשל בזמן צפייה בטלוויזיה, קריא או הקשבה לשיחה)?
6	5	4	3	2	1	14. האם הימצאות בעירום, כגון בזמן רחצה, גרמו לך להרגיש שמן/ה?
6	5	4	3	2	1	15. האם נמנעת מללבוש בגדים שגורמים לך להרגיש מודעות במיוחד לגזרתך?
6	5	4	3	2	1	16. האם דמיינת חיתוך של אזורים שמנים מגופך?
6	5	4	3	2	1	17. האם אכילת ממתקים, עוגות או מאכלים עתירי קלוריות אחרים, גרמה לך להרגיש שמן/ה?

תמיד	לעיתים קרובות מאוד	לעיתים קרובות	לפעמים	לעיתים רחוקות	אף פעם	
6	5	4	3	2	1	18. האם נמנעת מלצאת לאירועים חברתיים (כגון מסיבות) משום שהרגשת רע לגבי גזרתך?
6	5	4	3	2	1	19. האם חשת את עצמך גדולה/יתר על המידה
6	5	4	3	2	1	20. האם התביישת בגופך?
6	5	4	3	2	1	21. האם הדאגה לגזרתך גרמה לך לעשות דיאטה?
6	5	4	3	2	1	22. האם חשת הכי מאושר/ת מגזרתך כאשר הקיבה שלך היתה ריקה (למשל בבוקר)?
6	5	4	3	2	1	23. האם את/ה חושב/ת שגזרתך הנוכחית היא תוצאה של חוסר שליטה?
6	5	4	3	2	1	24. האם דאגת שאנשים אחרים יראו קפלים של שומן סביב המותניים או הבטן שלך?
6	5	4	3	2	1	25. האם חשת שזה לא הוגן שנשים/גברים אחרות/ים יותר רזות/ים ממך?
6	5	4	3	2	1	26. האם הקאת כדי להרגיש רזה יותר?
6	5	4	3	2	1	27. בזמן שהותך בחברה האם דאגת שאת/ה תופסת יותר מדי מקום (למשל כשישבת על

						ספה או בזמן נסיעה (באוטובוס)?
6	5	4	3	2	1	28. האם דאגת שלבשר גופך יש גומות?
6	5	4	3	2	1	29. האם הסתכלות על השתקפותך (למשל במראה או בחלון ראווה של חנות) גרמה לך להרגיש רע לגבי גזרתך?
6	5	4	3	2	1	30. האם צבטת אזורים בגופך על מנת לבדוק כמה שומן יש בהם?
6	5	4	3	2	1	31. האם נמנעת ממצבים שבהם אנשים יכולים לראות את גופך (כגון מלתחות ציבוריות או בריכת שחיה)?
6	5	4	3	2	1	32. האם נטלת משלשלים על מנת להרגיש רזה יותר?
6	5	4	3	2	1	33. האם היית מודעת/ת במיוחד לגבי גזרתך בזמן הימצאותך בחברת אנשים?
6	5	4	3	2	1	34. האם היית כל כך מודאגת/ת מגזרתך עד כדי תחושת חובה לעשות פעילות גופנית?

Summary

The current research examined whether the mismatch between sex and gender among transgender men in Israel affects their worldview as reflected in gender role ideologies, (progressive feminist or traditional-conservative views) and their body image perception. Participants completed two questionnaires – a gender role ideology questionnaire and a body image questionnaire, followed by three statistical tests to examine differences between the groups and correlations. The current study sampled 41 cisgender men, 47 cisgender women, and 42 transgender men (130 participants in total) .

The gender role ideology questionnaire measured whether participants held traditional or progressive feminist views regarding gender roles. The body image questionnaire measured participants' subjective perception of their body image. The statistical analyses compared the three groups and examined correlations between gender role ideologies and body image perceptions.

The first hypothesis was that there would be a difference between the three research groups in terms of gender role ideology, such that cisgender men would have a more traditional ideology, cisgender women would have a high feminist ideology, and transgender men would be in the middle, showing a high level of feminist ideology similar to cisgender women.

The second hypothesis was that transgender men's body image would be more negative than cisgender men's but more positive than cisgender women's.

The third hypothesis was that there would be a correlation between feminist gender role ideology and positive body image, such that those with a higher feminist ideology would have a more positive body image, regardless of whether they were cisgender men, transgender men, or cisgender women.

Despite an extensive literature review, the research hypotheses were not fully confirmed. There can be various reasons for this, related to the nature and number of

research participants. One potential reason may be the differing levels of religiosity between the three research groups.

The findings of the current study, whether refuted or partially confirmed, present a complex picture of human nature and attitudes toward the inner world. It was also found that the inner world of transgender men is more affected by the gender they identify with than their sex assigned at birth. This is an important and relevant finding for professionals working with this population, people interacting with this community, and educators connected to this group and the cisgender population.

This work was carried out under the supervision of Prof. Dannon Pinhas

Criminology Department,

Ashkelon Academic Collage.

ASHKELON ACADEMIC COLLAGE

Comparing gender ideology and body image among transgenders and cisgenders

Carmel Tuval

Submitted in partial fulfillment of the requirements for the Master's Degree

in the Criminology Department

Ashkelon Academic Collage

ASHKELON ACADEMIC COLLAGE

Comparing gender ideology and body image among transgenders and cisgenders

Carmel Tuval

Submitted in partial fulfillment of the requirements for the Master's Degree

in the Criminology Department

Ashkelon Academic Collage